

Plan C: Hoe doen ze het op... IKC De Paradijsvogel?

‘HET LERARENTEKORT BIJ ANDERE SCHOLEN IS OOK MIJN PROBLEEM’

Op IKC De Paradijsvogel in Vogelenzang, werken school en kinderopvang nauw samen. Zo werkt een van de pedagogisch medewerkers van Les Petits niet alleen op de TSO en NSO, maar ook als klassenassistent. De school heeft extra menskracht en de kinderopvangorganisatie kan de medewerker in kwestie een groter contract aanbieden. Directeur Kim Tubbergen ziet de samenwerking als een bescheiden stap om het personeelstekort tegen te gaan.

Sinds 1,5 jaar is Kim schoolleider van de dorpsschool in Vogelenzang. “De inhuur van de pedagogisch medewerker gaat van onze formatie af, vooral de samenwerking is heel waardevol. De winst zit hem vooral in het feit dat je beiden weet wat er speelt. Hierdoor kun je met elkaar meedenken en elkaar versterken in creatieve oplossingen. We hebben tenslotte allemaal hetzelfde doel, namelijk om onderwijs en opvang zo goed mogelijk te regelen voor kinderen van 0-13.”

Een leerkracht vrijspelen voor een andere school

Kim begon haar werkzame leven als klinisch chemisch analist. Daarna maakte ze een carrièreswitch naar het onderwijs. Op 23-jarige leeftijd deed ze de Pabo, in deeltijd en verkort. In september 2023 is Kim samen met haar team van start gegaan met Plan C. Hoe staat de formatie er nu voor?

Kim: “Op dit moment is de formatie goed op orde. Voor alle klassen hebben we een bevoegd leerkracht. Ik mag dus niet klagen, maar uiteindelijk is het een maatschappelijk probleem. We zijn met z’n allen verantwoordelijk voor alle kinderen in Nederland. Om een voorbeeld te noemen: een van mijn leerkrachten wilde graag de overstap maken naar een andere school. Ik besloot om niet weer een nieuwe collega ergens anders vandaan te trekken, maar van zeven naar zes groepen te gaan. Qua groepsgrootte was dat verantwoord. Als ik op deze manier een leerkracht kan vrijspelen om een andere school te helpen, dan vind ik dat een logische keuze.”

Wat kan door derden worden gedaan?

Kim neemt deel aan de projectgroep Plan C, waarin verschillende directeuren onder leiding van Irene Koning praten over de aanpak en voortgang van het meerjarenproject. “Binnen onze school hebben we een Plan C Ontwikkelteam. Dat bestaat uit drie leerkrachten en de leidinggevende van de kinderopvang. We zijn gestart met de analyse volgens het aangeleverde format. Wat zijn onze kwaliteiten en hoe ziet onze populatie kinderen eruit? Waar liggen de kansen en wat zijn de zwakke schakels binnen onze organisatie? En ook: wat willen we behouden en wat kan door derden worden

gedaan? We koppelen onze bevindingen regelmatig terug aan de rest van het team. Dit noemen we het Reflectieteam. Zij stellen kritische vragen en doen aanvullende suggesties.”

De ideale school met de helft van het aantal leerkrachten

De analyse was het simpele gedeelte volgens Kim. “We zijn nu aangekomen deel 2, het brainstormdeel en dat vraagt meer creativiteit en denkwerk. We stellen ons bijvoorbeeld de vraag: vanuit welke leidende principes gaan wij de komende tijd te werk? We zijn nu op het punt dat we *outside the box* gaan denken. Hoe ziet onze ideale school eruit met de helft van het huidige aantal leerkrachten? Hiermee zet je de boel op scherp. Ik moet toegeven, ik vind het best spannend. Ik weet het zelf namelijk ook niet. Het samen brainstormen helpt.”

Alles lijkt even belangrijk

“Tot nu hebben we eens in de twee weken een uur overleg met het Ontwikkelteam. Eigenlijk is dat te weinig voor deze fase. Pas na een half uur komen we een beetje los en zijn we in staat om creatief en soms ook wel controversieel te denken. Het is best moeilijk om keuzes te maken. Elke leerkracht vindt dat wat hij of zij doet allemaal even belangrijk is. Tegelijkertijd realiseren we ons dat je in de toekomst dingen door anderen moet laten doen of op een andere manier moet organiseren.”

Kim legt uit dat het inherent is aan het vak van leerkracht dat je alles bij je wil houden. “Je bent je hele carrière in je eentje verantwoordelijk voor alle taken binnen je groep. Plan C vraagt om een zekere kwetsbaarheid. Leerkrachten vragen mij bijvoorbeeld: waar ligt dan nog mijn verantwoordelijkheid?”

Repareer je dak als het niet regent

Wat vindt Kim ervan dat de schoolteams zelf op zoek moeten naar oplossingen? “Ik ben er een groot voorstander van om onze leerkrachten te laten meedenken over hun eigen werk. Op deze manier kunnen we keuzes maken die passen bij onze specifieke school, onze medewerkers, onze ouders en kinderen. Dat er iets moet gebeuren is duidelijk, je kunt niet naïef gaan wachten, dan zit je straks in de puree. Ik ben van de uitspraak ‘Repareer je dak als het niet regent’.

De vierdaagse lesweek

“Welke mogelijke oplossingen we al hebben bedacht? We denken aan een vierdaagse lesweek. Op woensdagochtend krijgen de kinderen dan gym-, muziek-, techniek-, dansles, noem maar op. Deze ochtend kan geheel door anderen worden verzorgd, waardoor je minder leerkrachten nodig hebt. Een vorm van

talentontwikkeling dus, waarvoor in onze huidige werkwijze veel minder ruimte is. In mijn ogen is het zelfs van meerwaarde voor veel kinderen, omdat de nadruk niet alleen op de cognitieve ontwikkeling ligt. We merken bovendien dat kinderen aan het eind van de schoolweek best moe zijn. Zo'n creatieve en sportieve ochtend is een welkome *break* in de week. Natuurlijk moet dit worden voorgelegd aan het bestuur en aan de MR, maar we zien dit wel voor ons."

We liggen onder een vergrootglas

"Wat ik het allerbelangrijkste vind en wil blijven benadrukken is wat een fantastisch mooi vak wij hebben met z'n allen", zegt Kim. "Ik maak me wel eens zorgen over hoe het onderwijs wordt neergezet in media. Kreten als 'De resultaten zijn slecht' en 'Er is een schreeuwend lerarentekort' doen geen goed aan het imago van het vak. En dat draagt weer bij aan tekorten. Terwijl ik hier een team zie dat ongelooflijk gedreven is en elke dag naar het werk komt om kinderen te helpen in hun ontwikkeling. Mijn collega's en ik hebben te dealen met het feit dat we onder een vergrootglas liggen. Prestaties van kinderen worden de hele dag gemeten en iedereen vindt er wat van. Ouders hebben hoge verwachtingen. Daarbij komt dat de overheid van alles over de schutting gooit. Denk aan veilig internetten, gezond eten, meer bewegen. Natuurlijk is dit allemaal zinvol, we moeten de komende tijd nog scherper nadenken over waar we de focus leggen. Ik denk dat het lerarentekort al deze extra ambities vanzelf zal temperen."